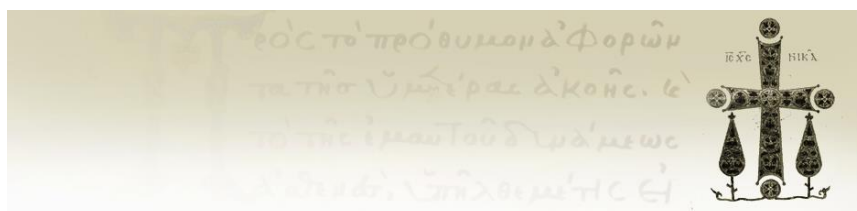


Monastýr Filotheu na Sv. Hoře Athos

Starec Efrém Arizonský-Filothejský

„Zápas Velké čtyřicátnice“





Starec Efrém Arizonský

„Nikdo nezískává Boží blahodat', pokud se nenamáhá.“

V těchto dnech jsme vstoupili do významného duchovního období¹, *požehnané a svaté Čtyřicátnice*. Svatá a velká čtyřicátnice (řec. Τεσσαρακοστή) je vpravdě obdobím duchovního dojetí², obdobím naplněným pokáním, slzami, vnitřní proměnou člověka směřujícího k novému předělu v jeho duchovním životě.

Naše Církev jako něžná matka, pečující o své děti, křesťany, určila toto období Svaté čtyřicátnice jako dobu obzvláštního zápasu, aby svým dětem – věřícím pomohla ještě více v jejich osobním zápase, aby se dostatečně očistili a dosáhli ještě těsnějšího vztahu s Bohem a byli učiněni důstojnými oslavit velký den světlého Vzkříšení.

Křesťané a obzvláště mniši měli toto duchovní období vždy ve zvláštní úctě a považovali ho za něco velmi posvátného, neboť se jedná o období, které představuje jak zápas duše, tak i zápas těla. Máme na mysli především zápas půstu, zápas bdění, zápas očištění a zápas za naplnění duchovních povinností, přičemž lze říci, že tento zápas je nesrovnatelně náročnější ve srovnání s jinými obdobími roku.

Jedná se o velké duchovní „přeuspořádání“, v němž člověk udílí ještě větší pozornost hlasu svého svědomí, aby mohl napravit to, co možná před tím zanedbal, a aby se celkově duševně zdokonalil. Naše Církev nám v tomto snažení pomáhá rozmanitými a zanícenými tropary, které vedou ke

¹ Řecké slovo „stadion“ (στάδιον) znamená nejen prostor či místo k vedení sportovních disciplín, srov. starořecké Olympijské hry, ale rovněž časové období či etapu. V křesťanském slova smyslu jde o prostor či spíše období, v němž někdo zápasí, vede zápas za očištění svého nitra a usiluje o dosažení „věnců vítězství“. Nejčastěji se tento pojem používá v souvislosti s obdobím „Velikého půstu“ čili „Svaté čtyřicátnice“.

² Řecké slovo „katánixi“ (κατάνοση) je překládáno jako „dojetí, vytržení mysli či dokonce extáze“. V duchovním slova smyslu ho lze chápat jako duchovní dojetí vyvolané působením Boží blahodati na člověka, nejčastěji při účasti na svaté liturgii či dalších bohoslužbách svaté Církve. V této souvislosti je spojováno s výrazem „syntriví“ (συντριβή), což doslovně znamená „drcení“, ale ještě výstižněji se v církevních hymnech objevuje jako „zkroušenost“. Nejlépe je tedy možné vysvětlit smysl tohoto slova jako pocit dojetí a současné vnitřního pnutí v nitru člověka, kdy se v nás rodí nový duchovní rozměr, člověk sám sebe vkládá svobodně do Boží péče a nechává se Jím vést.

zkroušenosti, abys nás „pomazala“ (olejem radosti) a probudila v nás ducha bojovnosti v zápase za očistění naší duše.

Máme možnost navštěvovat dojemné večerní bohoslužby, svaté liturgie předem posvěcených darů. Liturgie předem posvěcených darů přináší velký užitek. Cherubínská píseň této svaté liturgie je naplněna duchovností, nazíráním a přítomností andělů. Také proto je třeba, abychom na tyto svaté liturgie Velké čtyřicátnice přicházeli s ještě větší zkroušeností. My, kteří přijímáme Kristovo Tělo a Krev, jak jen bychom měli být sami neposkvrnění a čistí, jak bychom měli být v našem psychosomatickém stavu vyrovnaní, aby božská blahodať mohla zapůsobit v naší duši a v našem těle!



Právě s ohledem na výše uvedené by náš život měl být veden ve velké opatrnosti. Jak v naší kelií, tak v chrámu bychom měli omývat naši tvář slzami, abychom tím obmyli také naši duši, aby pak byla důstojná svatého Přijímání. Jistě, mnohokrát se stává, že ďábel nás činí nezpůsobnými a bez potřebného zkroušení, z nichž první jsem já. A v důsledku toho nám schází slzy nebo nám náš nepřítel ponouká zlé myšlenky. My však musíme tyto zlé myšlenky a s nimi úzce související hříšné obrazy vyhnat ihned, jakmile se objeví.

A když budeme mít zlé myšlenky nebo když si povšimneme, že naše duše je chladná ve vztahu k nějakému bratrovi, nepřístupujme k Bohu Lásky, který je tak Přechistý a Přesvatý.

Skrze ústa svatého Efréma Syrského naše Církev říká:

Pane a Vládce života mého, chraň mne od ducha lenosti, zvědavosti, panovačnosti a prázdnomluvnosti.

Ducha pak rozvahy, pokorného smýšlení, trpělivosti a lásky, uděl mně, služebníku tvému.

Ano, Pane a Králi, dejž mi, abych viděl provinění svá a neodsuzoval bratra svého; neboť Tys blahoslaven na věky věků, amen.

Těmito slovy se nás snaží naše Církev přimět k dobrému pochopení toho, že kromě ostatních ctností je třeba dbát zejména na poslední pobídku sv. Efréma, která směřuje jednak k naší *sebekritice* (správněji „sebenapomínání“, řec. αυτομεμψία), ale také k otázce *odsuzování* našeho bratra. Naše Církev nám tím naznačuje, že bez lásky k našemu bratrovi, k našemu bližnímu, neučiníme ani sebemenší pokrok směrem k duchovnímu očištění.

Odsuzování je velmi velké zlo. Jestliže zachováváme půst, ale nedáváme pozor na naše myšlenky, slova a naše srdce, jestliže odsuzujeme našeho bratra a neodsuzujeme spíše sami sebe, půst nám pak v ničem neprospěje.

„A my jsme poznali, a uvěřili o lásce, kterou Bůh má k nám. Bůh láska jest, a kdož v lásce přebývá, v Bohu přebývá, a Bůh v něm.“ (1Jn 4,16)

Láska k Bohu a k bližnímu, to jsou dvě velké ctnosti, na nichž je založeno celé duchovní stavení. Pokud tedy chybí tyto dvě velké ctnosti, všechny ostatní nemají žádný základ.

Co o tom říká moudrý Šalamoun:

„Ten, kdo odsuzuje, toho čeká buď pád z výšky anebo ze svého jazyka.“³

Je lepší spadnout z výšky a nabít si a zmrzačit se, než se celý zničit kvůli svému jazyku.

Jazyk je nástroj, který nám dal Bůh, abychom Ho skrze něj blahoslovili, oslavovali Ho a děkovali Mu. Mohu za sebe říci, že jazyk je vrcholem všech těžkých provinění, které od něj povstávají. Přichází totiž zlý démon a proměňuje jazyk k hanobení Boha a k vysmívání se Mu. Svádí ubohého člověka, aby se dopustil největšího zločinu na světě, kterým je hanobení Boha.

Mnozí lidé, svedení tímto duchem ďábelského rouhání, vypouštějí velmi nečistá slova proti svatému Bohu, přičemž zapomínají na skutečnost, že Kristus byl za nás ukřižován, vylil svou přecistou Krev, položil své drahocenné ruce na Kříž a

³ Κρείσσον πεσειν εξ ύψους η πεσειν εκ γλώσσης.

byl jimi, svými krvavými a zraněnými rukami, přibit, aby uzdravil tento náš jazyk.

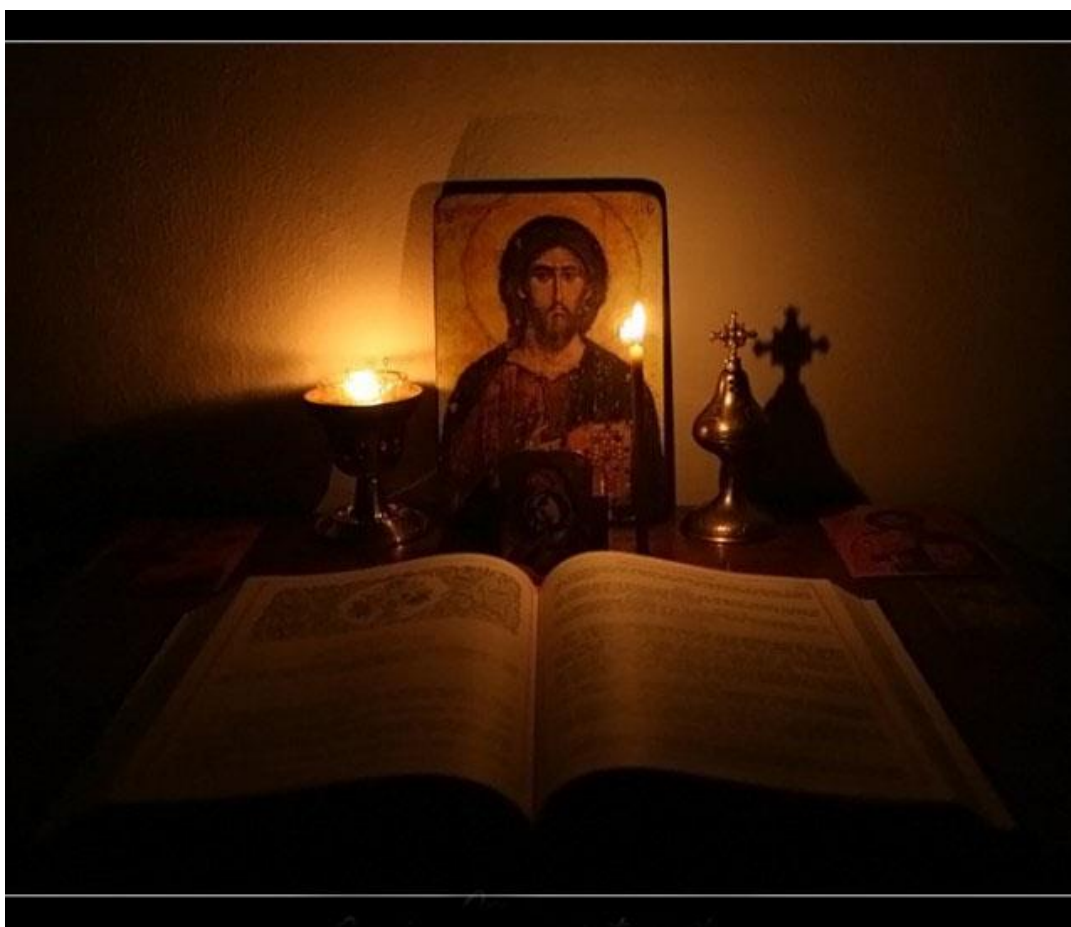
Jednou z dalších věcí, k níž se musíme chtět nechtět a čím dál tím více nutit, je modlitba. Modleme se, vzývejme Kristovo jméno, nebudme při tom ledabylí a neztrácejme čas. Jsme-li sami, v naší kelii, kde konáme bdění, i tam se snažme a nuťme se, aby nás nepřemohl spánek, jakož i nedbalost a lehkovážnost, ale naopak sami sebe cele oddejme s ochotou duchovním věcem.

Jakmile se probudíme, necht' dostane první slovo modlitba, po níž at' následuje naše modlitební pravidlo, modlitba s *komboskini*, dále studium Božího slova a nazírání Boha. Také do chrámu chodme s velkou ochotou, a tím se snažme dokonat toto (velkopostní) období s pokud možno nejvyšším *odevzdáním* Bohu.

Rovněž půst spolu s touto tělesnou námahou velmi pomáhá při odpuštění hříchů a v našem očištění.

„Viz trápení mé a bídu mou, a odpusť všechny hříchy mé.“ (Žalm 25,18)

To znamená, povšimni si, Bože můj, mého úsilí, a mé pokory, neboť bez Tebe nemohu učinit nic, a odpusť rovněž všechna má provinění, kterých jsem se dopustil.



Když se namáháme zachovávat půst a konáme zemní poklony, činíme modlitby s úsilím našeho srdce a mysli, pak se tento „v Bohu konaný zápas“ stává posvěceným a přináší velkou duchovní odměnu od Boha, neboť se tím stáváme hodnými „věnců“ (vítězství), ale rovněž slávy a cti.

Démoni se půstu velmi obávají, neboť půst je z jejich pohledu velkou hrozbou:

„Toto pak pokolení nevychází, jediné skrze modlitbu a půst.“ (Mt 17,21), jak pravil Pán.

Také proto svatí Otcové začínají s půstem každé své dílo v Bohu. Oni věřili, že půst má velkou sílu, a pravili, že Duch Svatý se v jeho nitru neusídluje, je-li člověk nasycen pokrmem a má-li svůj žaludek naplněný. Rovněž každý křesťan, který touží po očistění, musí začít od základu, kterým je půst, modlitba a bdění. Pokud propojíte půst a bdění, pak člověk dosahuje vysokých výšin.

Dříve zachovávali Otcové jeden posvátný zvyk.

V předvečer Svaté čtyřicátnice odcházeli z monastýru do hlubin pouště, kde žili zachovávat přísnou askezi až do Lazarovy soboty, kdy se opět vraceli zpět, aby společně s ostatními otci oslavili Květnou neděli. Někteří si s sebou brali omezené množství základních potravin, jiní jedli pouze zeleninu, aby v poušti vedli ještě usilovnější zápas. Následně, v době Strastného týdne, trávili všechny dny společně v chrámu, kde přijímali denně jen malý kousek suchého chleba a několik kusů suchých plodů. Měli jsme to požehnání poznat několik takových osob – asketů, kteří prožili v přísném půstu a askezi nikoli pouze období Svaté čtyřicátnice, ale celý rok.

Můj starc, blažené paměti Josef Spileotis⁴, tak řečený „Sloupovník“, neboť žil na Svaté Hoře Athos uvnitř jeskyní, kde jsem se s ním také poprvé setkal, prožíval Svatou čtyřicátnici v naprosto přísném půstu. Samozřejmě, že stejný půst vyžadoval také od nás.

Od pondělí do pátku, prvních pět dní v týdnu, neexistovalo žádné jídlo, vyjma 25 *drami*⁵ mouky, z níž jsme si za přidání vody dělali *κουρκούτι* (tj. moučnou kaši). A to bylo vše. Jeden talíř na celých dvacet čtyři hodin. A současně celodenní práce s náklady na zádech a celou noc mnoho tisíc poklon a hodiny

⁴ Svatořečení ctihodného Josefa Hesychasty a spolu s ním dvojice svatohorských starců. Publikováno 11 března, 2020 od autora: Michal Dvořáček. Web PCO v Brně: Dostupné na internetu: <http://pravoslavbrno.cz/svatoreceni-ctihodneho-josefa-hesychasty-a-spolu-s-nim-dvojice-svatohorskych-starcu/>.

⁵ Drami je řecká jednotka hmotnosti, která představuje 3,2 gramů, přeneseně „nepatrné množství“. V případě Bratrstva starce Josefa tak činila denní dávka (25 dram) celkem 80 gramů mouky.

strávené modlitbou. A to vše s jediným cílem: aby se mravně očistil (zbavil hříchů) náš vnitřní člověk, aby se stal čistším, svědomitějším v Božích očích, aby od Boha získal útěchu a modlil se za celý svět.

Neboť světu je třeba modliteb *svatých*, a obzvláště *asketů*. Svatý Antonios Veliký utvrzoval svými modlitbami celou ekuménu.

Je třeba říci, že jsme přirozeně museli konat zápas půstu podle svých sil, s rozlišováním, neboť nejsme všichni stejní...

Existuje jedno takové rčení: „Τό καλόν, εάν μή καλώς γένηται, ούκ έστι καλόν.“ To znamená: Pokud se dobro nestane dobrým způsobem, dobrou – správnou metodou, ale také ve správném čase, v množství, a naopak se děje bez rozmyslu, nikdy nepřinese žádné dobro. Naopak, přinese zlo.

Půst je něčím velmi potřebným, je to něco dobrého, avšak není to cíl, jde pouze o prostředek. Všechny prostředky mají svůj cíl, a cílem půstu je dosažení pokory.

Také proto bychom měli všemu dát ten správný rytmus a nastavit vše v souladu s darem rozlišování našeho duchovního, který je osvěcen Duchem Svatým.

Tvůj duchovní ti pak řekne, jak se máš postit, kdy můžeš jít ke svatému Přijímání, jak ušetříš ránu nepříteli, co máš učinit zde, co jinde, a takto s pomocí a s duchovním rozlišováním svého duchovního otce budeš moci usměrnit své vlastní nitro.



Neměli bychom však činit něco, co je nepatřičné, něco za hranou, neboť ve všem je třeba nějaké hranice, neboť bezhraničnost (doslova nesouměrnost) činí neplatným veškerý náš užitek.

A proto lze říci, že půst je svatý, ale je to jen prostředek. Upravme tedy půst na základě vedení našeho duchovníka a současně v souladu s našimi psychosomatickými silami. Stačí, když nebude scházet dobrý úmysl a odhodlání. Svatý Basil Veliký praví, že v odolnosti lidských těl panuje tak velký rozdíl, jaký je např. mezi železem a trávou.

Svatá Synklétika ke konci svého života onemocněla tuberkulózou hrtanu (souchotinami). Její hrtan, její tolik požehnaný orgán, který dříve hlásal Boží slovo, se zcela rozložil. Její ústa před tím zachránila bezpočetné zástupy duší. Dábel však žádal dovolení, aby ji mohl pokoušet, a Bůh připustil, aby ji (ten zlý) zasáhl tuberkulózou. Její hrtan byl nakonec celý zasažen a postupně se začal rozkládat, a proto vydával nepředstavitelný zápach, takže i mnišky, které se o svatou Synklétiku staraly, měly obtíže se k ní přiblížit a pečovat o svou duchovní matku a vlastně se k ní vůbec přiblížit.

Používaly silná aromata, aby mohly Synklétice poskytnout alespoň na chvíli ulehčení v její nemoci. Tato ústa, která, když byla dříve zdravá, vydávala slova, jež přinášela užitek, nyní však byla síla jejich zvěstování dvakrát tak silná. O čem nyní promlouvala ústa, která paradoxně mlčela a byla v rozkladu? Hlásala bezhlasně a mlčenlivě o velké trpělivosti a vytrvalosti v této zkoušce od Boha. Podstoupila titánský zápas, aby čelila útokům ďábla netrpělivosti, reptání, námahy a úsilí ve spojitosti s touto nemocí. K čemu jí mohl tehdy prospět půst?

Také proto je nemoc považována za nedobrovolnou askezi

Jeden trpí rakovinou, jiný má diabetes, a další má mnoho jiných zdravotních obtíží, které ho trápí.

Jak mohou všichni tito lidé vést svůj duchovní zápas? Jak mohou spatřit Boží světlo?

Vězte, že tito lidé ho mohou uzříť díky své trpělivosti a vděčnosti Bohu. Jejich trpělivost a vděčnost totiž nahrazují půst, který nemohou zachovávat z důvodu své nemoci, a v tomto smyslu vedou desetkrát usilovnější zápas, než kdyby se postili.

V tomto období je třeba obzvláště vést zápas za zachování naší mravní čistoty a zbavení našich hříchů. V naší asketické tradici se zachovalo svědectví o asketech, kteří celý svůj život strávili na poušti, kde byli ponořeni do mnoha svých zápasů, usilovné námahy, a kde zachovávali půst, plakali nad svými hříchy, leželi na holé zemi a zdržovali se od každé možné pozemské útěchy.

A všechen tento zápas a námaha, spolu s jejich povstáním proti různým žádostem, rodily tolik žádoucí *posvěcení*. A stejně tak i každý jeden křesťan, který není mnich, ale chce dosáhnout očištění, má právo vést zápas a nebýt zbaven odměny za své úsilí.

Nevinnost má před Bohem velkou smělost, neboť náš Bůh je čistý, rovněž naše Panagie byla přečistá, ale i svatý Jan Teolog, který zachovával panenství, a mnoho dalších našich světců. Veškerá krása naší Církve je založena na panenské čistotě. Když je naše srdce čisté a krásné, pak kolem sebe rozšiřuje blahou vůni a krásu.

Naopak se stává, že když má člověk ve svém srdci nečistoty, tak je vynáší napovrch. My ale usilujme a vedme zápas za očištění „vnitřku naší nádoby“, tzn. našeho srdce, abychom se ukázali v Božích očích čisti a líbezní.

Díky církevní historii se nám dochovaly mnohé příklady nesčíslného počtu osob žijících ve světě, které se zalíbily Bohu a staly se významnými.

Abba Pafnutios, asketa obdařený velkými charizmaty, se jednou modlil k Bohu a poté pravil:

- Můj Bože, s kým z lidí mě srovnáš? Kdo je mi podobný a kdo dosáhl stejné míry ctností jako já?

Poté uslyšel hlas z nebe, který pravil:

- Dole v Alexandrii je jeden chudý člověk, obuvník, který žije v prostém sklepení. Ten je na stejné úrovni ve ctnostech jako ty.
- Já, asketa, dítě pouště, se mám srovnat s prostým laikem, a navíc se ženatým?
- Ano, ten je ti podobný! (pravil Hospodin)

Na druhý den se svatý asketa vydal na cestu, vzal s sebou svou hůl, tornu, do ní vložil pár sucharů, a zamířil směrem do Alexandrie. Když dorazil do města, jal se hledat toho laika, o němž mu Hospodin říkal. Až ho konečně našel, obrátil se k němu těmito slovy:

- Hle křesťane, co zde děláš?
- Co bych dělal, Otče, jsem jen hříšný člověk. Jsem nejhorší z lidí na tomto světě.
- Můžeme si promluvit?
- Můžeme.
- Jaká je tvá ctnost, kterou se snažíš zdokonalit?

- Já a ctnost? Vidiš, jak vypadám. Žiji uprostřed světa a jsem jim zmítán. To spíše vy (otcové pouště) máte ctnosti.
- To není možné, něco musíš dělat.
- Nedělám nic.
- Ale ano, vždyť mi to odhalil sám Bůh, přece mi nemůžeš lhát. Modlil jsem se, a Bůh mi prozradil, že my dva jsme dosáhli stejné míry ctností. Nemůžeš toho přece dosáhnout jen prostou náhodou.
- Odpusť mi, Otče, ale pokud to, co dělám, má být považováno za něco důležitého, pak ti to tedy řeknu. Já jsem se oženil a ve chvíli, kdy jsem byl zasnouben, řekl jsem své ženě: *Pokud mě miluješ, budeme žít v panenství, budeme žít jako sourozenci, abychom vedli společný zápas za posvěcení naší duše. Přistupuješ na to? Ano, souhlasím!* A od té doby žijeme v čistotě a panenství.



Ctihodný Pafnutios žil na poušti, ve vysokém stupni askeze, zdrženlivě ve svých smyslech, a snažil se dosáhnout čistoty svého nitra, k čemuž mu velmi napomáhaly také životní podmínky, v nichž žil.

Ten druhý, prostý obuvník z Alexandrie, žil spolu se svou ženou v panenství uvnitř světa, se všemi nástrahami, které svět přináší, a navzdory tomu dosáhl s Boží pomocí vysokého stupně svatosti. Jeho zápas byl větší než zápas askety. Před Bohem byl nakonec shledán velikým!

Ten příběh pokračuje. Poslouchejte, co se s tím obuvníkem stalo později. Jednoho dne přišel za ctihodným Pafnutiem jeden křesťan a řekl mu:

- Otče, jednou jsem se pohádal s jedním knězem, a nevím, zda mě neproklel nebo zda o mě neřekl nějaké zlé slovo. Ten kněz však už zemřel, a my jsme si nestihli vzájemně odpustit. Co se teď stane?
- Já ti v této věci nemohu pomoci, ale znám jednoho člověka, člověka svatého života, k němuž tě pošlu, aby ti pomohl.
- Kdo je ten člověk?
- Běž do Alexandrie, do té a té čtvrti, a tam dole, ve sklepě, najdeš jednoho obuvníka. Řekni mu, že jsem tě poslal já, zmiň se mu o svém problému, a on ti jistě pomůže.

A ten křesťan si v duchu řekl: *Kyrie eleison, takový asketa, a nemůže mi pomoci, zatímco obyčejný laik může?*

Protože byl nicméně poslušný, poslechl asketu a odešel. Když našel obuvníka, řekl mu o tom, co ho trápí. Obuvník tehdy odpověděl:

- Můžeš-li, počkej tu chvíli, než se setmí.

Ten křesťan tedy počkal. Když se setmělo, objevil se obuvník, který mu pokynul, aby ho následoval. Došli k jednomu chrámu ve městě a zůstali stát venku. Pak mu obuvník řekl:

- Počkej zde.

Obuvník přistoupil k hlavnímu vchodu do chrámu. Ten čistý a svatý křesťan přežehnal chrámové dveře znamením kříže, a ty se samy otevřely. Uvnitř chrámu bylo vše rozsvícené a bylo slyšet zpěv nebeských žalmů. Obuvník tedy vešel dovnitř, rozhlédl se kolem a pak zase vyšel ven.

Poté přistoupil k tomu člověku, který obuvníka následoval, a řekl mu:

- A teď běž dovnitř ty a podívej se napravo a nalevo, prohlédni si sbory přítomných zpěváků a uvidíš, zda zahlédneš kněze, na kterého ses ptal.

Ten člověk vešel dovnitř, rozhlédl se, a když vyšel, pravil:

- Ano, ten kněz je v levém sboru a zpívá.
- Pojd' se mnou...

Společně vešli dovnitř a svatý křesťan (obuvník) šel dopředu. Pak řekl knězi, o němž před tím hovořil:

- Otče, odpusť tomu služebníku Božímu..., neboť ze své lidské slabosti se dopustil chyby. Ty mu však jako svatý člověk uděl své odpuštění.

Kněz tehdy odpověděl:

- Nechť je mu odpuštěno a nechť je *rozvázán*⁶!

Obuvník ho poté vzal a znovu vyšli před chrám.

Venku mu obuvník řekl:

- Nikomu se o tom, co se stalo a co jsi viděl, nezmiňuj. Běž v pokoji a pracuj na své spáse!

Vidíte, děti, jakou sílu má asketická námaha? Co může dokázat zápas naší duše? Co řekl ten člověk žijící ve světě (obuvník) své ženě, s níž se oženil? Aby žili jako bratra a sestra. Ale tím to přece neskončilo, nebo ano? Nikoli. Protože zachovávali půst, společně konali bdění a zemní poklony, četli svaté Evangelium a další svatootcovské knihy, navštěvovali chrám, zpovídali se a přijímali svaté Dary, společně také vyháněli všechny zlé myšlenky a vedli soustředěný zápas s nejvyšší opatrností. A tímto způsobem dosáhli svatosti uvnitř světa.

Výše uvedené poukazuje na skutečnost, že dokonce ani uvnitř světa Boží blahodat' nevyklučuje žádného křesťana, který na sebe bere dobrovolný zápas.

Jde o jakousi *falešnou výmluvu*, jak jsme si již zvykli říkat, že žijeme ve světě a že nejsme schopni něco vykonat. Přemáhá nás touha. A co v takových případech učinit? Tehdy je třeba zápasu nejen tělesného, nýbrž i duševního. To znamená, že je třeba ovládnout také naše myšlenky. Přicházejí totiž myšlenky, fantazie čili představivost hříchu, obrazy, tváře, různé podoby, scény a výjevy. My je však musíme okamžitě odehnat pomocí modlitby „Pane Ježíši Kriste, smiluj se nade mnou!“ Když je naše mysl na pozoru a nepřijímá tyto projevy, ale jako božskou zbraň používá Kristovo jméno, pak je jím ničen každý protivný nepřítel naší duše, kterým je ďábel, kterým je hanebná představa, kterým je ostudná myšlenka.

⁶ „Amen pravím vám: Cožkoli svážete na zemi, bude svázáno i na nebi; a cožkoli rozvázete na zemi, bude rozvázáno i na nebi.“ (Mt 18,18)

Chráníme-li tímto způsobem naši duši, naši mysl a srdce, naše vnitřní já bývá zachováno v čistotě a neposkvřenosti. Nuže, ved'te svůj zápas, mé děti, a dnes ještě více než kdykoli dříve, neboť duchovní užitek z něj čerpaný bude veliký. Nikdo nezískává Boží blahodat', jestliže se nenamáhá. Stejně tak i zemědělec, pokud neobdělává půdu na svém poli, neuvidí žádný plod své práce.



Když máme půst jako průvodce na naší cestě, pak nás posiluje a doplňuje také modlitbu, studium, bdění, církevní službu, zpověď, božské Přijímání, dobré skutky a milosrdenství... Jedině tak se naplňuje krása přípravy naší duše ke vstupu do Velkého – Strastného týdne.

Díky tomu pak pocítíme a prožijeme svaté a ctihodné Utrpení Kristovo ještě intenzivněji, neboť naše srdce bude citlivější a jemnější, celé se promění a pozná, jak nezměrná je Boží láska k člověku. Tehdy budeme moci ve svém nitru prožít svaté Vzkříšení velmi intenzivně, budeme ho moci náležitě oslavit, jak se Bohu patří, a spolu s anděly oslavíme Svatou Paschu! Amen!

(Homilie pronesená v Monastýru Filotheu na Svaté Hoře Athos)

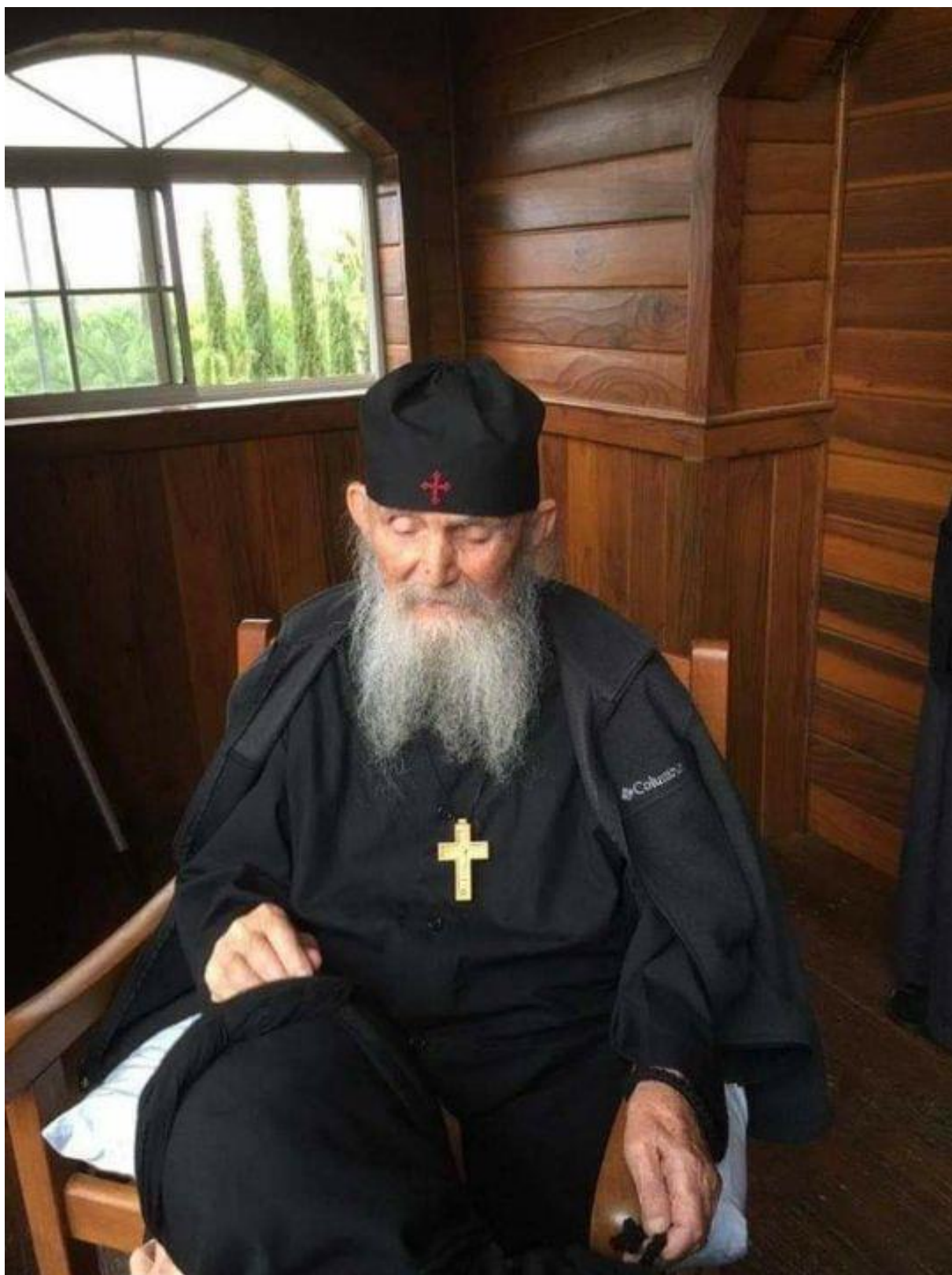
připravil a přeložil Michal Dvořáček

Užitečné odkazy:

https://www.youtube.com/watch?v=33SpoT_uY-o

Hlavní bibliografický pramen:

(+) Γερωντος Εφραϊμ. Προηγουμενου Ιερας Μονης Φιλοθεου. *Ο αγώνας της Μεγάλης Τεσσαρακοστής. Ομιλίες. Τόμος Β΄*. Έκδοσις Ιερά Μονή Φιλοθεού, Αγιον Όρος. 2015, s. 44-57. ISBN 978-960-85453-7-3.



starec Efrém Arizonský při modlitbě